

593806

КНИГОЗБІРНЯ
ШКОЛЯРИКА

СОЛОМ'ЯНИЙ
Б И Ч О К

ВИДАВНИЦТВО
„ВЕСЕЛКА“

КНИГОЗБІРНЯ ШКОЛЯРИКА Ч. 4.

СОЛОМ'ЯНИЙ БИЧОК

Казка-песа для дітей на чотири дії

написала

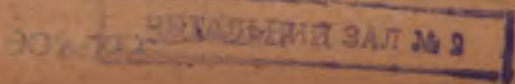
Галина Орлівна

НБ ПНУС

593806

ВИДАВНИЦТВО „ВЕСЕЛКА“

ДІЄВІ ОСОБИ:

Дід,
Баба,
Соломяний бичок,
Медвідь,
Вовк,
Лисиця.

Всі права застережені.

ДІЯ ПЕРША.

Селянська хата, обставлена дуже бідно. Коло ку-
желя на лавці сидить баба. За хвилю входить дід, він
одягнений по подорожньому, роздягається.

БАБА: Був у місті?

ДІД: Був.

БАБА: А бичка мені купив?

ДІД: Та де вже там купив. Ходив, хо-
див по ярмарку ну та як же ж там, щоби за
наші злидні бичка купити! Таж у нас грошей
таких немає, чистее горе!

БАБА: (Плаче). Бідна я, бідна! Коли ми
з цих злиднів вийдемо, коли вже у нас буде,
як у людей.

ДІД: От цить, бабо, не заводь! Давай
краще обідати.

БАБА: Та який там у нас обід, ані за-
кришки, ані затовчки.

ДІД: То хоч хліба дай!

БАБА: Та деб він у нас взявся? Ось на
трохи юшки, зіси з сухарями. (Подає на стіл,
дід сідає, та обідає).

БАБА: Діду!

ДІД: А що?

БАБА: Мені хоч би якого небудь бичка!

ДІД: Таж казав же тобі, дурна бабо, що немає грошей у нас на бичка!

(Мовчанка).

БАБА. Діду!

ДІД: А що?

БАБА: Зроби мені бичка!

ДІД (Оторопів): Як так — зробити?

БАБА: А таке із соломи зроби, смолою засмоли, от тобі і бичок буде!

ДІД: Ой, бабо, ти вже всі глузди розгубила! Нащо здався тобі той солом'яний бичок?

БАБА: То вже моє діло! Нехай люди не сміються, що у нас злидні, та нехай бачуть, що і я маю худобину на пасовисько вигнати!

ДІД: Та ще ж гірше, дурна, сміятимуться.

БАБА: Дурна, дурна, а всякому мудрому замкну рота! Зроби!

ДІД: Ти таки своє?

БАБА: Своє!

ДІД: Ой, битиму.

БАБА: А я таки казатиму.

ДІД: А я не зроблю.

БАБА: А я борщу не зварю, хати не замету, печі не натоплю, зерна не зтовчу.

ДІД: Та годі вже годі. Так заголосила, що вже й не видержу!

БАБА: А зробиш?

ДІД: Та зроблю, щоб тебе вже переробило!

БАБА: Сьогодні?

ДІД: Та сьогодні!

БАБА: (Цілуєчи діда). От спасибі тобі, дідусю мій, любенький! Стривай, я дам тобі хлібця мягенького. (Біжить до судника).

ДІД: Я ти ж казала, що немає?

БАБА: Трохи є. Ось тобі ще й вареників трошки. (Лізе до печі, дістає макітру).

ДІД: (Їсть). А ти казала, що тільки юшка..

БАБА: Ось, тільки їж швидче, та йди того бичка робити! (Сидять разом, любенько їдять).

ДІД: (Про себе) Ну як бичка, то бичка!...
ЗАСЛОНА.

ДІЯ ДРУГА.

Пасовисько на лузі. В далечині видно ліс, праворуч стоїть тин, трохи далі зрубаний пеньок. Баба виходить з поза тину, тягнучи обома руками за спину соломяного, смолою висмоленого бичка.

БАБА: Н-ну, ну бицю! Та н-ну! не будь таким ледачим! На пашу підеш, будеш молоду травичку їсти! (Підтягає його до тину). А тпру! Стій! Ач, траву почув, та й вибрикувати почав! Ось тут стоятимеш. (Припірає

його до тину) Отак-о! головою в траву, наче пасешся, хай сусіди бачуть, та дивуються.

(Бичок лишається стояти підпертий тинном, баба сідає на пеньок, ставить коло себе кужіль і пряде).

БАБА: Пасись, пасися бичку, на травиці, поки я мичку напряду!

(Пряде та приспіває):

Ой пасись, пасися бичку.
Заки напряду я мичку
В мене прядива прибуде,
Та й із тебе будуть люде.
Ой пасись, пасися, бичку
Заки напряду я мичку

(Поволі засипає).

(За хвилину ліворуч із лісу виходить медвідь, бачить бичка, озирається на бабу, потім тихенько підходить до солом'яного бичка. Здивовано зачинає його розглядати).

МЕДВІДЬ: Скажи мені, хто ти такий?

СОЛ. БИЧОК: Я бичок-третячок, із соломи зроблений, смолою засмолений.

МЕДВІДЬ: Коли ти солом'яний, смолою засмолений, то дай мені смоли обідраний бік залатати.

• (Бичок мовчить).

МЕДВІДЬ: Даєш? (Бичок мовчить). Ага! Так ти такий! Ну, то й сам візьму, розтріпаю, віддеру!... (Хапає бичка за бік і віддєрає смолу але завяз зубами і ніяк не може віддерти;

таскає, поки не затаскав на другий бік під ліс).

БАБА: (Прокидається й оглядається за бичком). Ой лишенько! Ой лихо велике! Деж це мій бичок дівся? (Озирається й бачить медведя). Ой лишечко! Діду! Медвідь нашого бичка піймав!

ДІД: (прибігає з вилами).

БАБА: Ой лишечко, пропав бичок. Піймав медвідь!

ДІД: Та цить, не кричи, наш бичок медведя піймав! От я його зараз напугаю! (Біжить у хату, виносить мотуз).

ДІД: (Вертає) Ану уступися, стара! (Дід ганяється за медведем, медвідь не може втікти, бо йому перешкаджає бичок, в якому він завяз зубами. Нарешті дід накидає йому мотуз, відриває бичка і веде медвідя за тин).

(Баба, що цілий час підганяла, та підбадьорувала діда, тепер кричить наздогін). Веди, діду, до льоху, кинь його туди, та лядою накрий.

(Вертається до бичка, підносить його, ставить на ноги і ніжно гладить).

БАБА: Бицю мій милий, бицю любий! (Ставить його на попереднє місце).

БАБА (сідає на пеньок): Ой, пасись, пасися, бичку, заки я мички попряду!

(Підспівує).

Ой пасись, пасися бичку,
Заки випряду я мичку

В мене прядива прибуде,
Та й із тебе будуть люде.

(Дримає).

Ой пасись, пасися, бичку,
Заки випяду я мичку...

(Засипає. Із лісу вибігає сірий вовк і простісенько прямує до бичка).

ВОВК: Скажи мені, хто ти є такий?

СОЛ. БИЧОК: Я бичок третячок, із со-
ломи зроблений, смолою облитий.

ВОВК: Коли ти смолою засмолений, то дай і мені засмолити бік, а то каторжні соба-
ки геть обгризли!..

СОЛ. БИЧОК: Бери!

ВОВК: (кидається до бичка, вгризається в його бік, потім хоче смоли відкусити, та не може, бо завязли зуби. Хоче визволитися, але не може.

БАБА (прокидається): Де ж мій бичок? Знов кудись пішов? (Зауваживши вовка). Ой діду, діду, іди скорше сюди, бо вже наш бичок вовка привів!

ДІД (вбігає): А то морока! (Вириває у вовка бичка, та тягне вовка за тин).

ДІД: А не бери смоли з мого бичка! Не бери!..

БАБА: До льоху його кидай, до льоху! Нехай з медведем товаришує!

(Підбігає до бичка, піднімає його з землі, тягне його до тину).

БАБА: Бицю мій милий, бицю мій любий! Як так далі буде, то ти мені ціле господарство приведеш! (Відходить, сідає на пенюк, знову береться за кужіль).

(Співає):

Ой пасись, пасися, бичку...

(засипає).

(Вибігає з лісу лисиця і простує до бичка).

ЛИСИЦЯ: Ти хто такий?

СОЛ. БИЧОК: Я бичок, третячок, із солами зроблений, смолою засмолений.

ЛИСИЦЯ: Дай мені смоли, голубчику, приложити до боку, а то напасні хорти мало шкури не зняли!

СОЛ. БИЧОК: Бери!

(Лисиця хапається зубами за бік. Не можучи ніяк відірватись, хоче втікти, але бичок, як прилип і не дає бігти.

БАБА (прокидається): Діду! Діду, дивися, он наш бичок уже лисичку привів!

(Дід прибігає, лисичка пробує втікати, але дід разом із бабою, ловлять її).

ДІД: Держи! Лови! Хапай! (Нарешті лисичку зловили і дід поважно несе її до льоху, а баба веде бичка до дому).

БАБА: Ну, бицю, напасся! Буде з тебе на сьогодні!

ЗАСЛОНА.

ДІЯ ТРЕТЯ.

Присінок у хаті діда й баби. В кутку відчинена ляда до льоху. Коло ляди на стільчику сидить дід і гострить ножа. З льоху показується голова ведмедя.

МЕДВІДЬ: Діду!

ДІД: А що там?

МЕДВІДЬ: На що ти ножа гостриш?

ДІД: А щоб тебе зарізати!

МЕДВІДЬ: Нащо ж тобі мене різати?

ДІД: А щоб із тебе шкуру зняти, та пошити собі й бабі кожуха.

МЕДВІДЬ; Ой, дідусю, не ріж мене!

ДІД: А то чому?

МЕДВІДЬ: Пусти мене троха ще на волю; я тобі багато меду принесу!

ДІД: Збрешеш!

МЕДВІДЬ: Щоб я не виліз із цього льоху, щоб я меду ніколи не їв!

ДІД: Ну, вже йди, коли ти так страшно божишся! Та гляди мені стільки меду принеси, щоби на зиму вистарчило!

МЕДВІДЬ (вилазить із льоху, тікає):
Принесу, принесу!

(Дід сидить, та черкає ножиком. З льоху висовується голова вовка).

ВОВК: Діду!

ДІД: А що там?

ВОВК: Нащо ти ножа гостриш?

ДІД: А щоб тебе зарізати!

ВОВК: Нащо-ж тобі мене різати?

ДІД: Щоби з тебе шкуру зняти, та на зиму теплу шапку пошити!

ВОВК: Ой, не ріж мене, дідусю!

ДІД: А то чому?

ВОВК: Пустити мене на волю, я за те тобі цілу отару овечок прижену!

ДІД: Збрешеш!

ВОВК: Щоб я із цього льоху не виліз, щоб я мяса ніколи не їв!..

ДІД: Ну, вже йди, коли ти так страшно божишся! Та гляди, щоб мені гарних овечок пригнав, та щоби паршивих не було!..

ВОВК (тікаючи): Не буде, не буде!..

(Дід сидить та черкає обрусок ножиком. З льоху висовується голова лисиці).

ЛИСИЦЯ: Діду!

ДІД: А що там?

ЛИСИЦЯ: На що ножа гостриш?

ДІД: А щоб тебе зарізати!

ЛИСИЦЯ: Нащо ж тобі мене різати?

ДІД: А щоб із твоєї шкури комірєць, та опушку зробити!

ЛИСИЦЯ: Ой, не ріж мене, дідусю!

ДІД: А то чому?

ЛИСИЦЯ: Я тобі гусей, та курей принесу!

ДІД: Збрешеш!

ЛИСИЦЯ: Щоб я із цього льоху не вилізла, щоб я ніколи курячого духу не почувала!

ДІД: Ну, вже йди, коли ти так страшно божишся! Та гляди мені гарних гусок, та курей принеси, щоб з яєчками!

ЛИСИЦЯ (тікаючи): Кожне по десятку, кожне!

(Дід неймовірно хитає головою).

ЗАСЛОНА.

ДІЯ ЧЕТВЕРТА.

Дідова хата. Ранок, дід, та баба ще сплять. Чути, як хтось грюкає у двері.

БАБА (прокидаючися): Діду!.. Діду, он хтось до дверей ломиться!

ДІД: То встань і відчини!

БАБА: Йди ти, бо я боюся!..

(Дід іде і відсовує засувку. До хати всоується ведмідь, та котить поперед себе улик із медом. Баба спочатку перелякалася, а потім зраділа).

МЕДВІДЬ: Оце тобі діду, та бабо, за те, що мене випустили та не різали. Як з'їсте, то ще принесу.

ДІД: От тобі й медвідь! От спасибі, так спасибі!..

БАБА: Як холодно буде у лісі, то приходь колись погрітись!..

МЕДВІДЬ: Добре, добре!.. Бувайте здорові! (Виходить).

(Баба порається коло вулика, але в сніях знову чутно якийсь стукіт).

БАБА: Діду, знову щось шкрябається!..

ДІД: Чи, бува, не вовк?!
(Біжить до дверей, відчиняє, радісно кричить):

Диви, диви, бабо; цілу отару овець пригнав!..

БАБА: Брешеш?! (Біжить).

ДІД: А глянь! (Стоять в дверях, до них підходить вовк).

ДІД: От вовк так вовк!.. А люде кажуть, що вовки — падлюки, а от і між ними добрий знайшовся!..

ВОВК: Ну я вже піду!

БАБА: Як буду овечку на свята різати, то приходь, кісток дам!

ВОВК (відходячи): Добре, прийду!

(Дід, та баба йдуть заганяти овечок; за хвилину вертаються, веселі).

БАБА: А що, діду, та це у нас тепер господарство буде!

ДІД: Буде, бабо, буде!..

БАБА: Диви, щось знову до хати добивається! Оце, вже я піду відчиняти! (Біжить до дверей). Діду, дивись, лисичка курей, та гусей понаносила!..

ДІД (біжучи): Брешеш!

БАБА: А, ось, дивись! (Обоє вибігають із хати, потім вертаються з лисицею).

БАБА: От, лисичко, сестричко, спасибіж тобі, голубко!..

ЛИСИЦЯ: Та й вам спасибі, що мене випустили.

ДІД: От, кажуть люде, що всі лисички — брехунки, а й між ними чесна знайшлася!

ЛИСИЦЯ: Ну, я піду вже!

БАБА: Як за тобою будуть стрільці гнатися, то просто біжи в нашу хату, а я вже тебе заховаю.

ЛИСИЦЯ: Добре, спасибі! (Вибігає).

ДІД: А що, бабо?...

БАБА: А що, діду?...

ДІД: А все — наш бичок!

БАБА: А хто того бичка придумав?!. А хто того бичка просив зробити?!

ДІД: Та ти-ж, ти!

БАБА: А хто казав, що я дурна?

ДІД: Та я!

БАБА: Ото-ж памятай, що дурна, дурна, а й мудрому рота запхну!

(Дід та баба сміються і на radoщах обіймаються!)

ДІД: Ну, а тепер давай снідати!

БАБА: І бичка покличмо!

ДІД: Ну поклич!

(Баба пораяється коло сніданку, дід приносить бичка, садовить за стіл, дід і баба сідають коло нього. А припрошуючи його:

БАБА: Їж бичку, мій милий, бичку мій любий.

ДІД: Їж, любий бичку, бо ти заробив!... Ех, дай-же тобі Боже здоровля, щастя, та літ довгих!.. (Снідають).

ЗАСЛОНА.

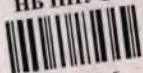

Режисерські вказівки для сценічної ви- стави „Соломяного Бичка”.

В цій виставці звірів: Вовка, Медведя, Лиса та Бичка грають, розуміється, люде. Можна одягтися в звірячу шкіру, якщо це можливе, — а де нема звірячих шкір, то можна лише взяти собі звірячі маски (які можна купити у Львові), а решта: звичайний одяг. — Коли Дід робить бичка, то очевидно робить зі соломи і т. д. Але коли вже бичок має бути готовий, тоді зручно треба його заміняти особою, яка ухарактеризована подібно, як солом'яний бичок, — або можна **залишити солом'яного бичка на сцені**, лише слова: Я бичок третячок і т. д. має говорити хтось за кулісами. Сю песку можна буде гарно впровадити на сцені і втіха дітей буде велика!

Данило Чарівник, комедія на 4 дії вже дозволено до вистав на сцені: — Староство Пов. у Львові Л.В.А. 11/366. з дня 10/VI 1933 Книжку можна набути в В-ві „Русалка,“ Львів, Куркова 10. Ціна зол. 1'20.

Книгозбірня школярика.

Досі вийшли такі цікаві книжечки для дітей:

1. „Війна“, оповідання з нед. минулого
— В. Жуковецької	0:30
2. „Малпа й заяць“, веселі казки	0:30
3. „Мати“, сцен. образець на 2 дії
В. Жуковецької	0:30
4. „Солом'яний бичок“, Казка-песа на 4 дії —
Галини Орлівни	0:30

Під осінь вийдуть нові випуски сцен. картини придатні до вистав в часі свят Різдва й Нов. Року.

Адреса для замовлень:

В-во „Русалка“, Львів, Куркова 10.

На шкільні нагороди

для пильних дітей надаються

„Веселка“ — перший піврік — 6 випусків
зброшуровані в гарну книжку з бар-
вною окладкою	ціна зл. 1:60
„Літературні Листки“ товариська забава	ціна зл. 1:50
„Діточі Читанки“ А. Крушельницького по
Сотня зл. 12.	0:20
Книгозбірня Школярика — випуск
Сотня сортів. Книжечок 15 зл.	0:30

(Гляди окреме оголошення)

Образки святих, Молитвенники, Листівки і т.п. по гуртовим цінам.

Замовляти у В-ві „Русалка“, Львів, Куркова 10.

Важне для режисерів,

котрі улаштовують амат. вистави:

Кожний, хто займається улаштуванням театр. вистав чи то для старших, чи дітей — повинен мати під рукою 3 річники „Театрального Мистецтва“!

Це одинокі фахові підручники для режисера й amatorів. Є там фахово опрацьовані статті про: Характеризацію, Костюмознавство, Світляні й звукові ефекти, Будову сцени, жест і дикцію. — Та взагалі про все те, що актор і режисер знати мусить.

Всі 3 річники „Театр. Мистецтва“ коштують зл. 10. вже з пересилкою. Хто замовляє зв післяплатою — платить зл. 12. Спішіться, бо річники на вичерпанні. Адреса для замовлень: В-во „Русалка“, Львів, Куркова 14.

НБ ПНУС

593806